

BügelHajema

Plek voor ideeën

Onderzoeksrapportage

Opdrachtgever: Gemeente Asten

projectnummer: 310.01.50.00.00

Aan:

Van: Mevr. J.G. Lindenholz

Onderwerp: Ecologisch onderzoek bedrijventerrein Kanaalweg, Asten

Datum: 17-02-2016

Aanleiding

De bedrijven Raijmakers en Brandenburch zijn gevestigd op het bedrijventerrein aan de Kanaalweg in Asten. Brandenburch is voornemens om uit te bereiden, hiervoor dient de afdeling 'beton' van Raijmakers verplaatst te worden in noordwestelijk richting. Om na te gaan of dit haalbaar is worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Een daarvan betreft een ecologisch onderzoek in het kader van de soortenbescherming (Flora- en faunawet) en gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Provinciaal ruimtelijk natuurbesluit).

Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van het uitgevoerde ecologische onderzoek in relatie tot de beoogde plannen.

Methode

Het onderzoek is voor een groot deel gebaseerd op een locatiebezoek, dat op 2 februari 2016 is uitgevoerd door mevrouw ing. J.G. Lindenholz (ecoloog, BügelHajema Adviseurs bv). Tijdens het veldbezoek is vooral gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten. Verder zijn diverse bronnen geraadpleegd, waaronder databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites.

Impressie agrarisch perceel (links) en watergang (rechts) (2 februari 2016)

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP

Vaart nz 48-50, Postbus 274, 9400 AG Assen T 0592 316 206 F 0592 314 035

E assen@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Impressie bedrijfsterrein (2 februari 2016)

Impressie groenstrook ter hoogte van de Heesakkerweg (2 februari 2016)

Plangebied en beoogde plannen

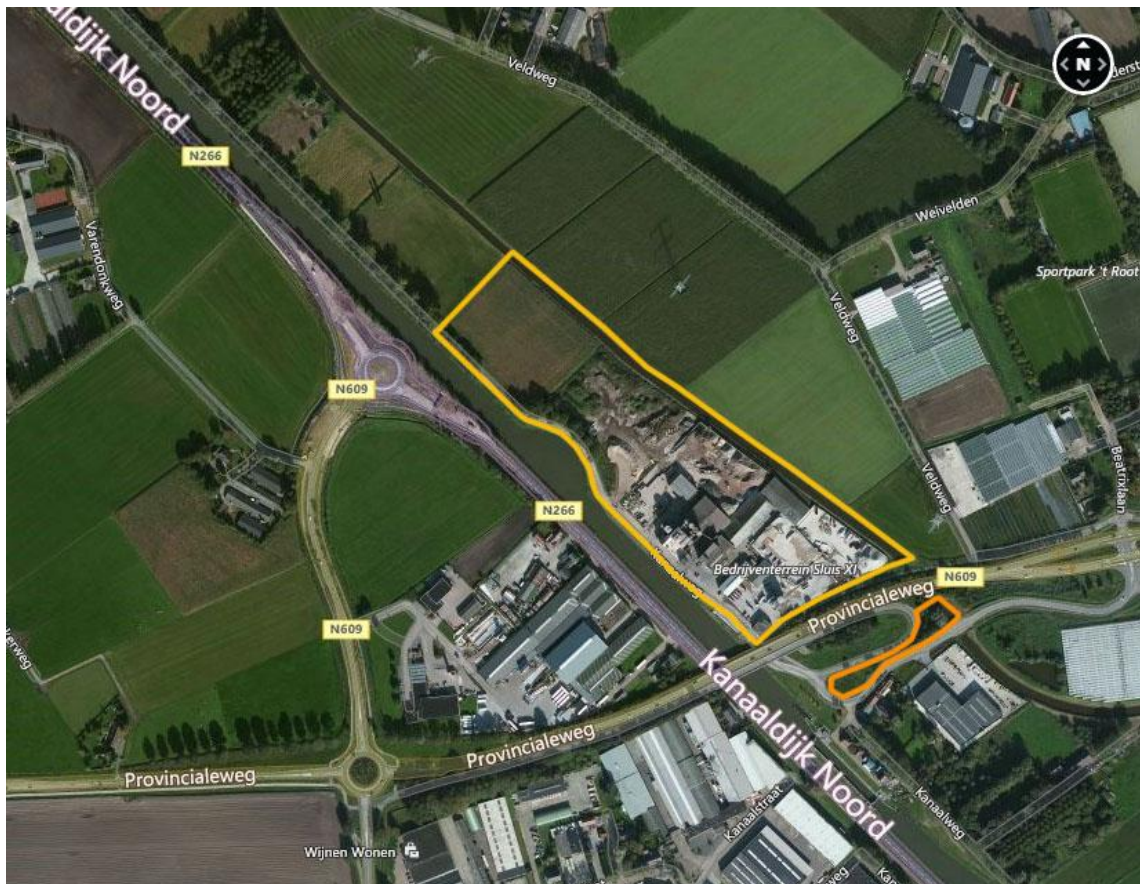
Het plangebied bestaat uit de terreinen van de bedrijven Raijmakers en Brandenburch, het ten noordwesten daarvan gelegen agrarische perceel met aangrenzende groenstructuren en afwateringsloten (begroeid met riet) en de ten oosten gelegen beek Aa. Eveneens maakt de groenstructuur ter hoogte van de toegangsweg (Heesakkerweg) onderdeel uit van het plangebied. De bedrijven liggen aan de Kanaalweg in het buitengebied van Asten en zijn gelegen tussen de Zuid-Willemsvaart en de beek Aa. Op de luchtfoto (figuur 1) op de volgende pagina is de ligging van het plangebied weergegeven.

De beoogde plannen bestaan uit de uitbreiding (en mogelijk sloop van de huidige bebouwing) van het bedrijf Brandenburch en het verplaatsen van de afdeling 'beton' van Raijmakers. Daarnaast heeft Waterschap Aa en Maas een opgave ten aanzien van de Aa. Zij is voornemens om aldaar een

natuurvriendelijke oever (NVO) te realiseren. In de huidige situatie heeft de Aa vrij steile oevers en bevinden zich op de eerste circa 1,5 meter van de waterbodem stenen.

Ten bate van de uitbreiding wordt mogelijk ook de toegangsweg (Heesakkerweg) ten zuidoosten van de bedrijven deels verlegd. In dat geval dient een deel van de daar aanwezige groenstructuur te worden verwijderd.

Figuur 1. Luchtfoto plangebied (gele belijning: bedrijfsterrein en agrarisch perceel, oranje belijning: groenstructuur toegangsweg) (bron ondergrond: Bing Maps).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffw) beschermt dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen. Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De

inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime. Alles wat schadelijk is voor beschermde soorten is verboden. Soms mag er van de verboden worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De Ffw geldt voor iedereen in Nederland.

Met betrekking tot de bescherming van nestplaatsen van vogels worden vogelsoorten in twee groepen ingedeeld. De meeste vogelsoorten vallen binnen de groep waarvan de nestplaats alleen is beschermd ten tijde van het gebruik als broedplaats (broedseizoen). De andere groep heeft betrekking op vogelsoorten waarvan de nestplaats het gehele jaar is beschermd (ook als de nestplaats tijdelijk niet in gebruik), zoals verschillende soorten roofvogels en uilen.

Inventarisatie

In het plangebied zijn plantensoorten van voedselrijke omstandigheden zoals riet, ridderzuring, Engels raaigras, fluitenkruid, kleeftkruid, grote brandnetel, gewone paardenbloem, hondsdrif, gewone braam en zomereik aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen, deze zijn gezien de inrichting en het gebruik van het terrein ook niet te verwachten.

De bestaande bebouwing is grotendeels opgetrokken uit metalen damwandprofielplaten en is daardoor niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In de groenstructuren zijn ook geen (potentiële) verblijfplaatsen (zoals boomholten) van vleermuizen aangetroffen, dan wel te verwachten. Naar verwachting worden met name de groenstructuren en de beek wel door vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Te verwachten soorten zijn laatvlieger, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis, deze komen ook uit beschikbare verspreidingsgegevens naar voren.

De groenstructuren vormen geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogelsoorten zoals merel, roodborst, vink, winterkoning en zanglijster. Op de oever van de beek kan eventueel een wilde eend of enkele rietzanger tot broeden komen. In de gebouwen zijn duiven broedend te verwachten. Gezien de ligging van het agrarisch perceel in de nabijheid van bedrijvigheid en opgaande groenstructuren, worden hier hooguit nesten van minder kritische weidevogels zoals Kievit en scholekster verwacht. Jaarrond beschermde broedvogelnesten zijn niet waargenomen in de groenstructuren en worden gezien de bouwconstructie en gebruikte materialen van de bedrijfsgebouwen ook daarin niet verwacht. Het agrarisch perceel en de beek zijn wel geschikt als foerageergebied voor enkele broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen (zoals buizerd, torenvalk, slechtvalk en grote gele kwikstaart) die in de omgeving van het plangebied een broedlocatie hebben.

De beek is met behulp van een groot fijnmazig schepnet (model RAVON) bemonsterd. Door begroeiing met riet was het niet mogelijk de perceelssloten te bemonsteren. In de Aa is alleen de niet beschermde driedoornige stekelbaars aangetroffen. Beschermde vissoorten zijn niet aange-

troffen¹. Gezien bekende verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van geschikt biotoop kan de aanwezigheid van beschermde vissoorten (zoals kleine modderkruiper en bittervoorn) op basis van deze ene bemonstering in de winter echter niet worden uitgesloten in de Aa (quickscaanhulp.nl, telmee.nl en noord-brabant.vissenatlas.nl). Gezien de aanwezigheid van stenen op de circa eerste 1,5 meter van de waterbodem, worden genoemde beschermde soorten overigens vooral in het diepere deel van de Aa verwacht en rond duikers. Beschermde vissoorten worden wegens het ontbreken van geschikt biotoop niet in de perceelssloten verwacht.

In de beek en de perceelssloten is voortplanting te verwachten van licht beschermde amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Overwintering van deze licht beschermde amfibiesoorten is te verwachten onder strooisellaag en opgeslagen goederen. Waarnemingen die uit [Quickscaanhulp.nl](http://quickscaanhulp.nl) naar voren komen van zwaarder beschermde amfibieën zoals alpenwatersalamander en kamsalamander zijn niet bekend uit het plangebied (o.a. Van Delft & Schuitema 2005²). Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied (zoals een poel of niet snel stromende oppervlaktewater met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie) zijn dergelijke soorten ook niet in het plangebied te verwachten.

Verder zijn enkele licht beschermde zoogdiersoorten zoals bosmuis, huispitsmuis, egel en konijn te verwachten in met name de groenstructuren, het agrarisch perceel en tussen of onder de opgeslagen materialen. Andere zwaarder beschermde soorten zijn niet aangetroffen en zijn gezien de terreinomstandigheden niet te verwachten.

Toetsing

Als gevolg van de beoogde ontwikkelingen kan de waarde van het plangebied als foerageergebied van vleermuizen veranderen. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd. Het plangebied vormt een klein onderdeel van het totaal aanwezige foerageergebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen. Wanneer de bestaande groenstructuren behouden blijven en/of nieuwe worden gerealiseerd, blijft het plangebied geschikt als foerageergebied. Daarnaast blijft de Aa beschikbaar als foerageergebied. Tevens wordt opgemerkt dat soorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis ook boven verharde, verlichte bedrijfsterreinen foerageren. Negatieve effecten op in de omgeving verblijvende vleermuispopulaties worden niet verwacht.

Alle inheemse vogelsoorten zijn op basis van de Ffw streng beschermd. Bij het verwijderen van gebouwen en/of groenstructuren tijdens het broedseizoen kunnen in gebruik zijnde nesten worden verstoord en/of vernietigd hetgeen is verboden conform artikel 11 en 12 van de Ffw. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een

¹ Vissen verplaatsen zich in de winterperiode naar diepere delen van oppervlaktewater en zijn daardoor in die periode moeilijker te inventariseren, waardoor soorten gemist kunnen worden.

² Delft, J.J.C.W. van & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.

broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Echter, het broedseizoen kan voor een aantal vogelsoorten (onder gunstige omstandigheden) aanzienlijk langer duren. Door de beoogde plannen kan een deel van het foerageergebied van een eventueel in de omgeving aanwezige jaarrond beschermde broedvogel verdwijnen. Het betreft hier echter een klein oppervlak en in de omgeving blijft voldoende leefgebied voorhanden. Negatieve effecten heeft op de functionaliteit van het leefgebied en de vaste rust- en verblijfplaatsen van dergelijk soorten wordt zodoende niet verwacht.

In de beek Aa kan de aanwezigheid van zwaardere beschermde vissen niet worden uitgesloten. Wanneer werkzaamheden in of aan de beek worden uitgevoerd is aanvullend vissenonderzoek nodig. Dit onderzoek wordt bij voorkeur in de periode april-juni uitgevoerd.

Verder kunnen bij het verplaatsen van vegetatie en het vergraven van de bodem verblijfplaatsen van enkele licht beschermde zoogdier- en amfibieënsoorten worden verstoord en/of vernield (artikel 11 van de Ffw). Ook kunnen bij de werkzaamheden exemplaren worden verwond en/of gedood (artikel 9 van de Ffw). De licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen in de vrijstellingsregeling. Voor deze soorten hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

Op het gebied van gebiedsbescherming is de volgende wet- en regelgeving relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de provinciale structuurvisie en verordening.

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Activiteiten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Nbw 1998 een externe werking kent.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en voor de provincie Noord-Brabant uitgewerkt in het Natuurbeheerplan 2016 en de Provinciale Omgevingsverordening (Verordening Ruimte 2014).

In de provincie Noord-Brabant maakt de EHS onderdeel uit van de kern van de groenblauwe structuur. Om de robuustheid van groenblauwe structuur te bevorderen, zijn hier binnen ook gebieden opgenomen als verbinding tussen de ecologische hoofdstructuur en het landelijk gebied; de groenblauwe mantel.

Voor de EHS geldt het zogenoemde 'nee, tenzij-principe': (nieuwe) plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Daarnaast kent de EHS in de provincie Noord-Brabant externe werking, wanneer deze

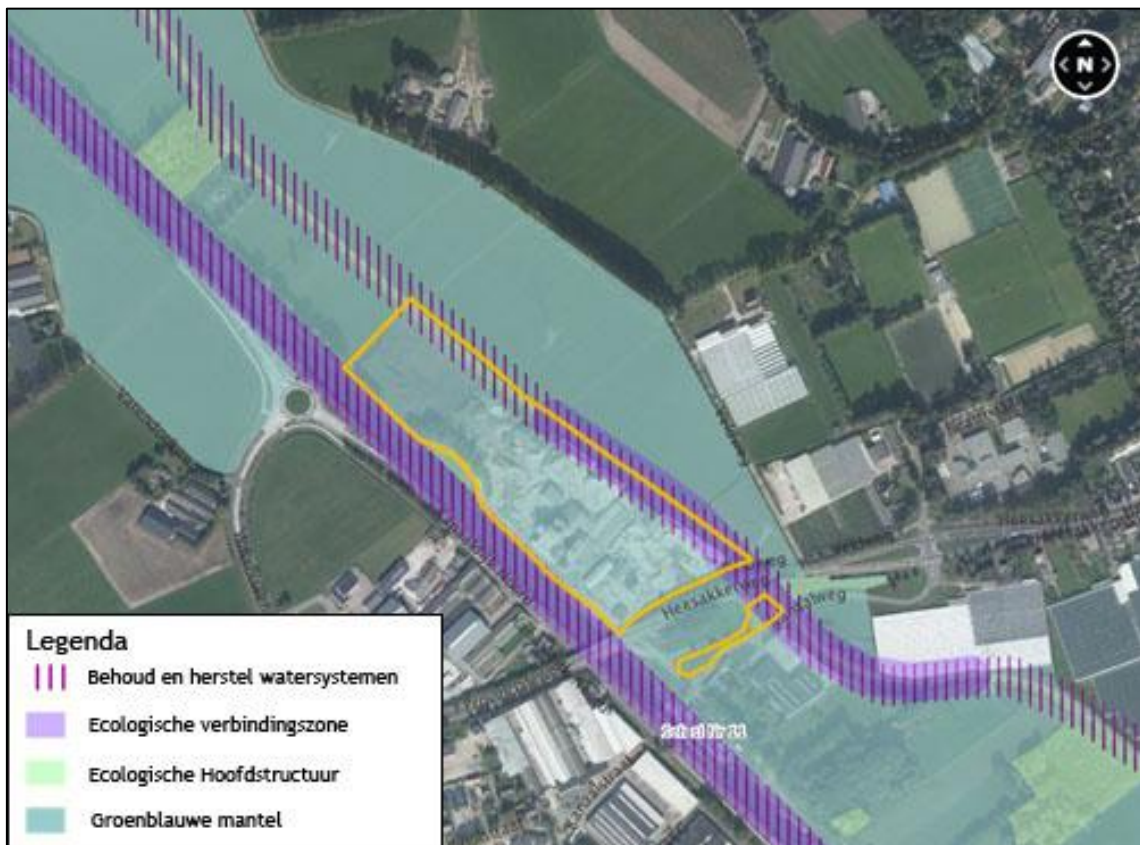

niet verankerd is in specifieke wetgeving. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk, mits ze gunstig zijn voor (bijdragen aan en rekening houden met) de natuur- en landschapswaarden en het bodem- en watersysteem.

Inventarisatie

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op enige afstand van het plangebied. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied, gelegen op een afstand van circa vier kilometer ten westen van het plangebied, is Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven.

Volgens de kaart behorend bij Verordening Ruimte 2014 van Noord-Brabant (geraadpleegd via ruimtelijkplannen.brabant.nl) ligt het plangebied geheel in de groenblauwe mantel, maakt de beek de Aa onderdeel uit van de EHS en deels van een ecologische verbindingszone (zie ook figuur 2). Daarnaast geldt voor de beek behoud en herstel van watersystemen.

Figuur 2. Plangebied (gele belijning) ten opzichte van beschermde gebieden in het kader van de Verordening Ruimte 2014.

Toetsing

In voorliggende situatie vinden geen werkzaamheden plaats in beschermde gebieden in het kader van de Nbw1998, waardoor geen sprake is van directe effecten zoals oppervlakte verlies. Wel kan sprake zijn van (significant) negatieve effecten door externe werking (in deze situatie toename van stikstof). Om na te gaan of hiervan sprake is, is met behulp van AERIUS een stikstofdepositieberekening uitgevoerd. Hierbij is uitgegaan van een worstcase scenario met verdubbeling van activiteiten en transportbewegingen. Uit deze berekening blijkt er een maximale toename van stikstofdepositie van 0,05 mol/ha/jr zal zijn op Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven³. De maximale totale stikstofdepositie komt daarbij neer op 0,10 mol/ha/jr. Voor (nieuwe) activiteiten met een depositie lager of gelijk aan 1 mol/ha/jr hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt een meldingsplicht voor projecten met een stikstofdepositie tussen de 0,05 en 1 mol/ha/jr.

Het plangebied ligt in de EHS en in de groenblauwe mantel. Nadere toetsing in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is nodig om vast te stellen of de beoogde plannen strijdig zijn met dit natuurbeleid en of compensatie nodig is.

Conclusie

Op basis van het natuurwaardenonderzoek is voor nagenoeg alle soortgroepen een voldoende beeld ontstaan van het voorkomen van in het kader van de Ffw beschermde natuurwaarden. Alleen ten aanzien van de soortgroep vissen is een onvoldoende beeld verkregen van de aanwezigheid van beschermde vissoorten in de beek Aa. Indien sprake is van werkzaamheden in/aan de Aa, dient aanvullend vissenonderzoek te worden uitgevoerd.

Verder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels. Verstoring van broedgevallen (in gebruik zijnde nesten van vogels) dient te worden voorkomen.

In het kader van de Nbw 1998 is het aanvragen van een vergunning niet nodig. Wel is sprake van een meldingsplicht voor de toename in stikstofdepositie. Voor wat betreft het provinciale natuurbeleid is, wegens de ligging van het plangebied in de EHS en groenblauwe mantel, nadere toetsing nodig om vast te stellen of de beoogde plannen strijdig zijn met dit natuurbeleid en of compensatie nodig is.

³ De toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die grotere afstand van het plangebied liggen, is kleiner dan 0,05 mol/ha/jr.